

Beleidsplan Vereniging Fries Scheepvaart Museum 2016-2019

1. Inleiding

Begin 2014 heeft het bestuur van de Vereniging Fries Scheepvaart Museum een beleidsplan voor de periode 2014-2017 vastgesteld. Mede naar aanleiding van dat beleidsplan heeft het bestuur zich nader beraden over de ambities voor de komende jaren. Ook is specifieke aandacht gegeven aan het beheer van de financiën van de vereniging, waarbij zorgvuldigheid en inzichtelijkheid belangrijke aandachtspunten waren.

In april 2015 is in de algemene ledenvergadering toegezegd dat in 2016 aan de ledenvergadering een herzien beleidsplan zou worden voorgelegd. Dit nieuwe beleidsplan zal weer voor een ieder kenbaar worden gemaakt door het op de website van het museum te plaatsen. Daarmee wordt ook voldaan aan de eisen die wat transparantie betreft, worden gesteld aan door de belastingdienst erkende Algemeen Nut Beogende Instellingen (ANBI's).

2. Basis van het beleidsplan

Het beleid van de Vereniging Fries Scheepvaart Museum, opgericht op 18 mei 1938, is gericht op de realisering van haar doelstelling. Die is volgens artikel 3 van haar statuten:

- het bijeenbrengen, in stand houden en uitbreiden van een verzameling voorwerpen in hoofdzaak betrekking hebbende op de scheepvaart in de provincie Friesland, op de water- en op de ijssport, zomede van voorwerpen betrekking hebbende op de geschiedenis van Sneek;
- al datgene doen, dat de belangstelling van leden en niet-leden voor de geschiedenis van de Friese scheepvaart, de water- en ijssport en van Sneek doet toenemen;
- steun verlenen aan de Stichting Fries Scheepvaart Museum.

Om een sterke vereniging te blijven, die goed in staat is aan deze doelstellingen inhoud te geven, zijn het ledental en de financiën belangrijke factoren.

3. Verwezenlijking van de doelstellingen

Voor de verwezenlijking van haar doelstellingen ontwikkelt de vereniging verschillende activiteiten. Het bestuur doet daarvan in het jaarboek verslag.

3.1 Gebouwencomplex

Voor de huisvesting van het Fries Scheepvaart Museum heeft de vereniging panden verworven aan het Kleinzand en aan de Hooiblokstraat te Sneek. Enkele panden zijn ondergebracht in de daarvoor door de vereniging opgerichte Stichting Monumenten Kleinzand. Een groot deel van deze panden is rijks- of provinciaal monument. Er bestaan voor de periode van dit beleidsplan geen plannen voor verdere uitbreiding van dit gebouwencomplex.

De vereniging verhuurt het geheel aan de Stichting Fries Scheepvaart Museum, die het museum exploiteert. De huurovereenkomst tussen de vereniging en deze stichting is in 2015 na gezamenlijke beoordeling opnieuw vastgesteld en biedt voor een reeks van jaren een goede basis voor deze huurrelatie.

Het gehele gebouwencomplex met bijbehorende erven wordt door de vereniging door adequaat onderhoud in stand gehouden. Voor dat onderhoud laat de vereniging zich bijstaan door de Monumentenwacht Fryslân voor inspecties en door MonumentenAdvies Noord voor planning en begeleiding van onderhoudswerkzaamheden.

3.2 Financiële ondersteuning

De vereniging verleent financiële ondersteuning aan de Stichting Fries Scheepvaart Museum ten behoeve van de exploitatie van het museum. Deze financiële ondersteuning bestaat uit:

- a. Een structurele jaarlijkse bijdrage in de exploitatiekosten van het museum. Deze wordt jaarlijks geïndexeerd op de wijze zoals die afzonderlijk tussen vereniging en stichting is overeengekomen.
- b. Eenmalige bijdragen - op aanvraag - in de kosten van aankoop van objecten, in de kosten van tentoonstellingen of in andere bijzondere kosten verband houdend met de exploitatie van het museum.

3.3 Personele ondersteuning

Leden van de vereniging verlenen personele ondersteuning aan het functioneren en de instandhouding van het museum in de vorm van vrijwilligerswerk. Dit vrijwilligerswerk, waar circa 135 personen zich voor inzetten en dat in totaliteit in bestede uren ongeveer 3 voltijds arbeidsplaatsen (fte) omvat, heeft plaats onder aansturing van de Stichting Fries Scheepvaart Museum en van de directeur van het museum. De vrijwilligers verlenen diensten als/voor onder andere:

- suppoost op zaterdagen en zon- en feestdagen;
- het verzorgen van rondleidingen door het museum;
- het als gids verzorgen van stadswandelingen vanuit het museum;
- de bediening van het buffet tijdens contactavonden, bij ontvangsten, op open dagen, enzovoorts;
- het onderhoud van de binnentuinen en het verzorgen van bloemversiering in het museum;
- het ondersteunen van de werkzaamheden ten behoeve van het kindermuseum;
- het bezorgen van poststukken in Sneek en omliggende plaatsen;
- het onderhoud van de collectie;
- werkzaamheden in de bibliotheek en in het archief;
- het doen van hand- en spandiensten bij bijzondere gelegenheden, zoals open dagen.

Aan de vrijwilligers wordt geen financiële vergoeding verleend. De vereniging bedankt de vrijwilligers aan het eind van elk jaar met een kleine attentie.

3.4 Versterken belangstelling

De vereniging wil nadrukkelijk een bijdrage leveren in het versterken van de belangstelling van leden en niet-leden voor de geschiedenis van de Friese scheepvaart, van de water- en ijsport en van Sneek en omgeving. In dat kader wordt een aantal activiteiten georganiseerd, met name:

- Elk jaar worden er vijf contactavonden voor leden en niet-leden gehouden, waar een met het verzamelgebied van het museum verband houdend onderwerp wordt behandeld.
- Jaarlijks worden een of meer excursies voor de leden georganiseerd naar doelen die raakvlakken hebben met het werkterrein van het museum. Van de deelnemende leden wordt een in beginsel kostendekkende vergoeding gevraagd.
- De leden krijgen elk jaar enkele fraai vormgegeven nieuwsbrieven toegestuurd met informatie over activiteiten van het museum en van de vereniging.
- Er wordt een jaarboek uitgegeven, waarin artikelen zijn opgenomen over onderwerpen op het werkterrein van het museum. De jaarboeken bevatten ook een lijst van aanwinsten van het museum in dat jaar. Daarnaast wordt in het jaarboek verslag gedaan van het reilen en zeilen van de vereniging, de stichting en het museum in het afgelopen jaar.
- In de stadsrondwandelingen wordt aandacht besteed aan de bouw- en wordingsgeschiedenis van Sneek.
- Door het werven van leden en sponsors wordt de kring van betrokkenen bij het museum en zijn werkveld vergroot.
- Leden hebben gratis toegang tot het museum. Zij krijgen daarvoor jaarlijks een ledenpas.

4. Financiën

inkomsten en uitgaven

De inkomsten van de vereniging bestaan volgens de statuten uit:

- contributies van de leden, jaarlijkse bijdragen en subsidies;
- verkrijgingen uit schenkingen, erfstellingen en legaten;
- inkomsten uit verkoop van jaarboeken;
- toevallige baten.

In de praktijk komen daarbij:

- huuropbrengst van de panden;

- rente uit gereserveerd vermogen;
- bijdragen van de deelnemers aan de excursies.

De geldmiddelen van de vereniging worden besteed aan:

- uitgaven voor de instandhouding van het gebouwencomplex;
- structurele exploitatiebijdragen en incidentele bijdragen aan de stichting;
- uitgaven voor activiteiten voor de leden (o.a. ledenvergadering, contactavonden, excursies, jaarboek);
- overige uitgaven voor het functioneren van de vereniging.

De geldmiddelen van de vereniging worden op een lopende rekening bij de bank beheerd voor zover het geld de komende tijd benodigd kan zijn voor verwachte en eventueel onverwachte uitgaven. Een deel van de liquide middelen staat op een spaarrekening. Voor het overige wordt het geld belegd via private banking.

reserves, fondsen en voorzieningen

Het voor een belangrijk deel uit erfstellingen en schenkingen ontstane vermogen van de vereniging kan worden aangewend overeenkomstig de doelstellingen van de vereniging, zoals voor het gebouwencomplex, de collectie, de exploitatie en bijzondere activiteiten van het museum. Deze geldmiddelen zijn als volgt te onderscheiden:

- Een algemene reserve, die vrij besteedbaar is voor de doeleinden van de vereniging volgens de statuten. Hieruit kan bijvoorbeeld de exploitatiestichting worden ondersteund voor specifieke tentoonstellingen of andere bijzondere activiteiten of voor het waarborgen van de continuïteit in de bedrijfsvoering van het museum. Eventuele erfenissen en legaten en een deel van het rendement van beleggingen wordt via het saldo van de staat van baten en lasten aan deze reserve toegevoegd.
- Een bestemmingsreserve voor aankopen ("aankoopfonds"), waaruit de stichting kan worden ondersteund voor de verwerving van kostbare stukken ter completering/uitbreiding van de collectie van het museum. Deze reserve wordt gevoed met giften van derden en specifieke op basis van bestuursbesluiten aan deze reserve toegevoegde bedragen.
- Het Sustring-Sytsmafonds, dat is ontstaan uit de erfenis van het echtpaar Grietje Sustring-Sytsma (1904-1999) en Albertus Martein Sustring (1903-2001). Op grond van het testament moet het rendement van het vermogen van dit fonds worden gebruikt voor het in stand houden van de verzamelingen uit de nalatenschap (boeken, zilverwerk, sieraden, gereedschappen zilvermederij, meubels, schilderijen en prenten) en het eventueel uitbreiden daarvan. Omdat voor de instandhouding van deze verzamelingen ook een adequate huisvesting en beheer nodig is, wordt een evenredig deel van de kosten daarvan uit dit rendement betaald. Verder komen ten laste van dit fonds de kosten van de graven, waarvoor de vereniging op grond van het testament de zorg heeft. De hoofdsom van dit fonds wordt in beginsel gehandhaafd.
- Een onderhoudsvoorziening: voor de jaarlijks wisselende kosten van instandhouding van en de kosten van eventuele aanschaffingen voor het gebouwencomplex. Elk jaar wordt een bedrag aan dit fonds toegevoegd ten laste van het resultaat van de vereniging, gebaseerd op de daarvoor door een ter zake deskundig adviesbureau ingeschatte bedragen.

De geldmiddelen, die niet binnen afzienbare tijd nodig zijn voor uitgaven, worden door het bestuur zorgvuldig belegd; het gaat daarbij om ongeveer driekwart van de totale financiële middelen van de vereniging. Daarbij staat de instandhouding van het gereserveerde vermogen voorop, mede rekening houdend met inflatie. Dat betekent dat het risico op een belegging laag dient te zijn. Secundair is de realisering van een redelijk rendement, dat hoger ligt dan van een spaarrekening en ook hoger dan de inflatie. Op grond van deze uitgangspunten wordt uitgegaan van een beleggingsstrategie met een matig defensief risicoprofiel.

Voor het beheer van de beleggingsportefeuille wordt gebruik gemaakt van de deskundigheid van een bank, die zich op private banking toelegt. De bank krijgt een bepaald mandaat binnen de marges, behorend bij het risicoprofiel, voor de vereniging te beleggen en daarbij in te spelen op marktontwikkelingen. Voor dit mandaat is gekozen voor een vorm van beleggen in duurzame fondsen en obligaties. Deze wijze van maatschappelijk verantwoord beleggen wordt passend geacht bij de doelstellingen van de vereniging. Uit onderzoeken is bovendien gebleken dat hiermee een minstens even hoog rendement kan worden behaald als bij een meer klassieke beleggingsvorm.

Het bestuur legt elk jaar verantwoording af van het gevoerde financiële beleid in de Algemene Ledenvergadering, die in het voorjaar wordt gehouden. De controle op die verantwoording wordt op grond van de statuten gedaan door een kascontrolecommissie, benoemd door de ledenvergadering.

risicobeheer

De vereniging staat een zorgvuldig beheer voor over haar eigendommen en wil mogelijke financiële risico's zoveel mogelijk beperken. Dit betekent in ieder geval:

- De gebouwen worden op een deugdelijke wijze verzekerd tegen schade door brand, storm en andere onvoorziene oorzaken.
- Ook voor bestuurdersaansprakelijkheid en aansprakelijkheid voor schade aan derden is de vereniging verzekerd.
- De vereniging heeft geen contant kasgeld; alle geldmutaties lopen via een bankrekening, zodat die mutaties steeds goed te traceren zijn.
- Voor het doen van betalingen hanteert het bestuur een proces, dat gericht is op zo veel mogelijk beperking van de risico's op fraude.
- Voor de belegging van naar verwachting niet op korte termijn benodigde geldmiddelen wordt een strategie gehanteerd, waarbij beleggingsrisico's beperkt worden gehouden.

5. Leden en sponsoring

De vereniging vindt het belangrijk dat er een groot maatschappelijk draagvlak voor het museum is. Dat draagvlak kan zich op verschillende manieren manifesteren. Deels door het bestaan van een vereniging met een groot aantal leden, die het museum op verschillende manieren ondersteunt. Maar ook doordat het bedrijfsleven op diverse manieren bij het museum betrokken is.

De vereniging heeft circa 1250 leden. Het ledenbestand is aan vergrijzing onderhevig; dit beïnvloedt het aantal lidmaatschappen dat jaarlijks eindigt. Daar tegenover staat dat er ook elk jaar weer een gestage stroom is van nieuwe aanmeldingen als lid. Omdat voor het maatschappelijk draagvlak een sterke vereniging belangrijk is, wordt gestreefd naar een toename van het ledental. Het bestuur zal daarvoor gerichte ledenwerfacties opzetten, maar ook de leden worden nadrukkelijk uitgenodigd binnen hun eigen netwerken waar mogelijk nieuwe leden te werven. Het is mogelijk lid voor het leven te worden.

De vereniging acht het voor het draagvlak ook van belang dat diverse bedrijven in Sneek en de regio betrokken zijn bij het museum en die betrokkenheid tot uitdrukking brengen door sponsoring. Dat kan de vorm krijgen van partnerschappen, waarbij het museum ook van betekenis kan zijn voor de betreffende bedrijven. De vereniging ondersteunt de stichting in het vinden van nieuwe sponsoren/partners, onder meer door gebruik van de netwerken van bestuurders en leden.

6. Bestuur

Op grond van de statuten bestaat het bestuur van de vereniging uit ten minste zeven leden. Sinds een aantal jaren heeft het bestuur negen leden. Uit een oogpunt van taakverdeling binnen het bestuur is het streven dit aantal te handhaven.

Volgens de statuten treden ieder jaar tenminste twee leden van het bestuur af, volgens een door het bestuur op te maken rooster. Het bestuur heeft een rooster opgesteld op basis van een zittingsperiode van vier jaren. De aftredende leden zijn terstond herkiesbaar. Maar mede gelet op de Code Cultural Government is uitgangspunt dat een bestuurslid ten hoogste twee achtereenvolgende perioden zitting heeft.

Een nauwe relatie tussen de vereniging en de Stichting Fries Scheepvaart Museum is van belang voor de grote betrokkenheid die de vereniging met het museum heeft. Overeenkomstig de statuten van de vereniging vertegenwoordigen twee bestuursleden de vereniging in het bestuur van deze stichting. De leden van het dagelijks bestuur worden uitgenodigd als adviseur de vergaderingen van het stichtingsbestuur bij te wonen. Verder vormt het dagelijks bestuur van de vereniging het bestuur van de Stichting Monumenten Kleinzand, die juridisch eigenaar is van een deel van het gebouwencomplex van het museum.

De bestuursleden ontvangen geen beloning of vacatiegelden.

Vastgesteld in de algemene ledenvergadering op 18 mei 2016.

De voorzitter,

De secretaris,

O.C.A.M. Brenninkmeijer

B. Oppewal